

Persbericht

Luxemburg, 22 juli 2020

Volgens een advies van de controleurs vergen de groene ambities van de EU een prestatiegerichter fonds voor een rechtvaardige transitie

In het onlangs gewijzigde voorstel met betrekking tot het fonds voor een rechtvaardige transitie (Just Transition Fund, JTF) moet een duidelijker verband worden gelegd met de klimaat- en milieudoelstellingen van de EU. Dit staat in een advies dat vandaag werd gepubliceerd door de Europese Rekenkamer. Hoewel er aanzienlijke extra middelen worden uitgetrokken om de transitie naar een klimaatneutrale economie tegen 2050 te helpen verwezenlijken, moet de financiering meer worden gebaseerd op de behoeften en prestatiegerichter worden. Anders bestaat het risico dat de noodzakelijke structurele verandering niet zal plaatsvinden en dat de transitie naar een groene economie opnieuw zal moeten worden gefinancierd, zo waarschuwen de controleurs.

De wetgevingsvoorstellen tot de oprichting van het JTF zijn erop gericht de transitie van de EU naar een klimaatneutrale economie tegen 2050 te ondersteunen door de sociale, economische en milieueffecten op de getroffen sectoren en regio's aan te pakken. Oorspronkelijk werd 7,5 miljard EUR (in prijzen van 2018) aan begrotingskredieten toegewezen. Naar aanleiding van de COVID-19-pandemie wijzigde de Europese Commissie haar voorstel en verhoogde zij de financiering aanzienlijk met 32,5 miljard EUR, voornamelijk afkomstig van het herstelinstrument voor Europa. Gisteren werd echter in het kader van het nieuwe begrotingsplan besloten om het JTF met 20 miljard EUR te verlagen.

De controleurs wijzen erop dat de Commissie niet vooraf een effectbeoordeling heeft uitgevoerd ter onderbouwing van het gewijzigde bedrag. Een gedegen behoefteanalyse is van essentieel belang om een betere toewijzing van de financiële middelen van de EU te waarborgen en de te bereiken doelstellingen te richten en te kwantificeren. Dit is des te belangrijker omdat in het kader van het voorstel extra financiering wordt geboden

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het advies van de Europese Rekenkamer. Het volledige advies is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

aan regio's die al geld voor de modernisering van de energiesector hebben ontvangen uit andere speciale fondsen.

“Het fonds voor een rechtvaardige transitie is een essentieel instrument van de Europese Green Deal om te waarborgen dat de transitie naar een klimaatneutrale economie plaatsvindt op een eerlijke manier, waarbij niemand aan zijn lot wordt overgelaten”, aldus Nikolaos Milionis, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het advies. “De Commissie moet er echter voor zorgen dat het nieuwe wetgevingsvoorstel, net zoals de territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie die zij zal goedkeuren, is voorzien van een solide prestatiekader om de ambitieuze EU-doelstellingen te bereiken”.

De controleurs merken ook op dat de koppeling tussen prestaties en financiering relatief zwak is. De voorgestelde toewijzingsmethode biedt zwakke prikkels voor de ingrijpende, significante structurele verandering die nodig is om de klimaatdoelstellingen van de EU te behalen. Daarnaast is het zo dat, hoewel er gemeenschappelijke output- en resultaatindicatoren worden voorgesteld, deze de doelstelling van de transitie weg van koolstofintensieve sectoren niet duidelijk weergeven. Er bestaat volgens de controleurs dus een significant risico dat het JTF niet zal helpen om een einde te maken aan de grote afhankelijkheid van koolstofintensieve activiteiten van bepaalde regio's.

Noot voor de redactie

In december 2019 publiceerde de Europese Commissie de “Europese Green Deal”, waarvan het JTF integrerend deel uitmaakt. Volgens het voorstel van januari 2020 zou het JTF ongeveer 7,5 miljard EUR aan nieuwe EU-middelen ontvangen. In mei 2020 wijzigde de Commissie haar voorstel naar aanleiding van de COVID-19-pandemie en verhoogde zij de steun tot 40 miljard EUR. In de conclusies van de bijeenkomst van de Europese Raad van 17-21 juli staat dat dit budget met 20 miljard EUR zal worden verlaagd.

Dit advies betreft alleen de JTF-voorstellen en vormt een aanvulling op met name ons recentelijk gepubliceerde [Advies nr. 2/2020](#) over het gewijzigd voorstel van de Commissie van 14 januari 2020 voor een verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen en [Advies nr. 4/2020](#) over het gewijzigd voorstel van de Commissie van mei 2020 voor een verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen voor de programmeringsperiode 2021-2027. Daarnaast zal later dit jaar een advies worden gepubliceerd over de leningfaciliteit voor de overheidssector in het kader van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie.

De ERK draagt bij tot het verbeteren van de financiële governance van de EU door adviezen te publiceren over voorstellen voor nieuwe of gewijzigde wetgeving met financiële impact. Deze adviezen bieden een onafhankelijke beoordeling van de wetgevingsvoorstellen door de extern controleur van de EU. In 2019 brachten de controleurs [opmerkingen in het kort](#) uit over de voorstellen van de Commissie van 2018 voor het volgende MFK.

De rechtsgrondslag van het voorstel van de Commissie houdt in dat raadpleging van de ERK verplicht is, en het Europees Parlement en de Raad hebben de ERK dan ook afzonderlijk aangeschreven om haar standpunt te vernemen.

Advies nr. 5/2020 van de ERK over de voorstellen van de Commissie van 14 januari 2020 en van 28 mei 2020 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het fonds voor een rechtvaardige transitie is momenteel in het Engels beschikbaar op de website van de ERK eca.europa.eu; andere taalversies volgen binnenkort.

[Hier](#) kunt u informatie vinden over de maatregelen die de ERK heeft genomen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

Perscontact voor dit verslag

Vincent Bourgeais — E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: +352 691 551 502